

Силабус
навчальної дисципліни
Основи едукології
2023–2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма *Освітні, педагогічні науки*
Спеціальність *011 Освітні, педагогічні науки*
Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*
Рівень вищої освіти *третій*

1 Контактна інформація викладача

Викладачка	докторка педагогічних наук, професорка катедри педагогіки Ірина Барбашова
Посилання на сайт	Персональна сторінка на сайті БДПУ: URL: https://bdpu.org.ua/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-pedagogiky/composition-kaf-pedagogiky/barbashova/ Сторінка курсу в електронній системі МУДЛ: URL: https://edu.bdpu.org/course/search.php?areaid=core_course-course&q=
Контактний телефон	+380502553760
E-mail	i.a.barbashova@gmail.com
Графік консультацій	за попередньою домовленістю

2 Опис навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна та індивідуальна робота	Звітність
5/150	8	8	134	залік

Семестр: осінній.

Мова навчання: українська.

Статус навчальної дисципліни: вибіркова.

Передумови вивчення навчальної дисципліни: *прослухані курси* – «Філософія науки та освіти», «Педагогічні теорії та парадигми освітніх систем», «Ретроспектива розвитку освіти в Україні та світі»; *базові поняття* – освітня парадигма, освітні цінності, суб'єкт-суб'єктні відносини, методи дослідження.

Ключові слова: едукологія, освіта, нормативно-правовий акт, державна політика у сфері освіти, заклад освіти, освітня послуга, ринок освітніх послуг, маркетинг освітніх послуг, освітня парадигма, освітні цінності, суб'єкт-суб'єктні відносини.

Предмет навчальної дисципліни: теоретичні засади едукології.

Мета навчальної дисципліни: формування в здобувачів ступеня доктора філософії здатності виявляти потенційні зв'язки освітньої політики, теорії та практики.

Програмні компетентності

<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	ЗК 1 Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері освіти на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору з дотриманням принципів сталого розвитку, професійної етики та академічної доброчесності (світоглядна компетентність)
<i>Фахові компетентності (ФК)</i>	ФК 3 Здатність здобувати знання з педагогіки, зокрема розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань в освітній галузі (як вітчизняній так і зарубіжній), критичного аналізу основних концепцій, оволодіння сучасною науковою термінологією та набуття здатності до генерування нових наукових ідей

Програмні результати навчання

ПРН 1	Розв'язувати комплексні проблеми науки та/або інновацій у сфері освіти, створювати передові концептуальні та методологічні знання, реалізовувати інновації із дотриманням принципів сталого розвитку, професійної етики та академічної доброчесності
ПРН 6	Аналізувати стан і прогнозувати розвиток освіти в Україні та поза її межами, пропонувати ефективні рішення щодо вирішення освітніх проблем, оцінювати результати впровадження інновацій та освітніх реформ
ПРН 9	Розробляти й досліджувати концептуальні моделі освітніх процесів і систем, їх наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, організовувати освітній процес у закладах вищої освіти

3 Перелік тем навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1

Тема 1.1 Едукологія як наука

Об'єкт, предмет і завдання едукології. Науковий тезаурус едукології. Міждисциплінарні зв'язки едукології. Типологія та напрямки наукових досліджень в едукології. Етапи розвитку едукології як вітчизняного феномена.

Тема 1.2 Правові засади функціонування сфери освіти

Законодавство України про освіту. Конституційне право на освіту. Міжнародне законодавство про право на освіту. Державна політика у сфері освіти. Стратегічні пріоритети державної політики у сфері освіти.

Змістовий модуль 2

Тема 2.1 Економічні механізми розвитку сфери освіти

Заклад освіти як суб'єкт господарювання. Поняття освітньої послуги. Ринок освітніх послуг. Проблеми ринку освітніх послуг в Україні та шляхи їх розв'язання. Маркетинг освітніх послуг.

Тема 2.2 Філософсько-аксіологічні та психологічні проблеми розвитку сфери освіти

Парадигмальність освіти. Ціннісні засади освіти. Суб'єкт-суб'єктні відносини в освіті. Міжпоколінна взаємодія в освіті. Мультипотенціали як суб'єкти освіти.

4 Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування навчальних занять. Відвідування навчальних занять (лекційних і практичних занять), контрольного заходу (екзамену) є обов'язковим. За об'єктивних обставин навчання може здійснюватися в он-лайн режимі.

Політика щодо пропусків навчальних занять. У разі пропуску навчальних занять із поважних причин здобувач має право їх відпрацювати за графіком консультацій (подати конспект лекції; навчальні й контрольні завдання, передбачені тематичними планами практичних занять).

Політика щодо підготовки здобувачів до практичних занять. Підготовка до практичних занять включає: ознайомлення із силабусом і робочою програмою навчальної дисципліни, тематичними планами практичних занять; опрацювання матеріалів лекцій, підручників, посібників, монографій, законодавчих і нормативних документів та інших рекомендованих джерел; написання плану (стислого конспекту) відповідей на питання для обговорення, виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи.

Політика щодо використання телефонів та інших електронних пристроїв. Під час проведення навчальних занять електронні пристрої мають перебувати в безшумному режимі роботи. Користування електронними пристроями в цілях, не пов'язаних із навчанням, є неприпустимим.

Політика дотримання академічної доброчесності полягає в дотриманні норм «Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (<http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-sayt.pdf>): самостійно виконувати навчальні і контрольні завдання; посилатися на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, джерела інформації.

5 Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність

Сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальноновживані комп'ютерні програми й операційні системи, мультимедійний проектор, дошка-екран, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і

навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності).

6 Схема оцінювання

Змістовий модуль	Тема	Поточне оцінювання							Екзамен	Сума
		Теоретичне питання	Практичне завдання	Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Контрольна робота	Оцінка змістового модуля	Середній бал		
ЗМ 1	Т 1.1	8	2	2	6	10	50	50	50	100
	Т 1.2	8	2	2		10				
ЗМ 2	Т 2.1	8	2	2	6	10	50	50	50	100
	Т 2.2	8	2	2		10				

7 Список рекомендованих джерел:

Основні

Аброськін В. В. Концептуальні засади державної політики у сфері вищої освіти України: адміністративно-правовий аспект. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. Bulletin of Kharkiv National University of Internal Affairs*. 2020. № 2(89). С. 94–103.

Барбашова І. Основи едукології : навч. посіб. Мелітополь : Видавничий будинок міської друкарні, 2022. 170 с. URL: <https://dspace.bdpu.org.ua/handle/123456789/487> (дата звернення: 25.01.2024).

Батечко Н., Михайліченко М. Еволюція освітніх парадигм у сучасному науковому дискурсі. *Освітологія*. 2020. № 9. С. 29–37.

Бойченко М. Завдання для філософії освіти в Україні у світлі теорії поколінь. *Філософія освіти. Philosophy of Education*. 2019. № 2(25). С. 8–34.

Бесчасний В. М. Заклади вищої освіти як повноцінні суб'єкти господарювання. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 4(65). С. 90–97.

Большая О. Функціонування ринку освітніх послуг та ринку праці України. *Витоки педагогічної майстерності*. 2019. Вип. 24. С. 5–9.

Вербицька А. В. Франчайзинг освітніх послуг як напрям диверсифікації фінансових джерел закладів вищої освіти. *Бізнес Інформ*. 2019. № 9. С. 85–91.

Вітренко Ю. М. Економіка освіти. *Енциклопедія Освіти / НАПН України* ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 280.

Вступ до освітології : навч. посіб. / упоряд. Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. Київ : Едельвейс, 2017. 382 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/146446369.pdf> (дата звернення: 25.01.2024).

Ганаба С. О. Філософія дидактики: контексти, стратегії, практики : монографія. Суми : Університетська книга, 2020. 334 с.

Господарський кодекс України : офіційний текст : за станом на 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 25.01.2024).

Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство : навч. посіб. / Г. В. Лаврик, Г. В. Терела, Т. О. Харченко та ін. ; за ред. Г. В. Лаврик. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 208 с.

Загальна декларація прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення: 25.01.2024).

Калініна Л. М., Онаць О. М. Заклад загальної середньої освіти (ЗЗСО). *Енциклопедія Освіти* / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 341.

Ковтунець В. В. Державна політика у сфері освіти. *Енциклопедія Освіти* / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 207.

Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_308#Text (дата звернення: 25.01.2024).

Конвенція про визнання учбових курсів, дипломів про вищу освіту та учбових ступенів у державах регіону Європи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_261#Text (дата звернення: 25.01.2024).

Конвенція про права дитини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text (дата звернення: 25.01.2024).

Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 25.01.2024).

Кремень В. Г. Філософія освіти. *Енциклопедія Освіти* / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 1059.

Либак І. А. Сучасні детермінанти гармонізації ринків праці та освітніх послуг. *Економіка та суспільство*. 2020. Вип. 22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-31>

Мединська Ю. Інтегративний характер освітології. *Вітакультурна методологія: антологія. До 25-річчя наукової школи професора А. В. Фурмана* : кол. моногр. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. С. 116–118.

Мелков Ю. О. Парадигма. *Енциклопедія Освіти* / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 700–701.

Мієр Т. Сутність освітніх парадигм і поліпарадигмальних проявів у багатовимірній педагогічній реальності та особистісній самореалізації студентів під час е-навчання. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2020. № 34(2). С. 73–83.

Мосьпан Н. Вища освіта та ринок праці в Україні: десятиліття взаємодії. *Освітологічний дискурс*. 2021. № 1(32). С. 20–38.

Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text (дата звернення: 25.01.2024).

Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с.

Ногас Н. Державна політика у галузі освіти України: сутність та зміст. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. № 1(21). С. 87–95. DOI: <https://doi.org/10.35774/app2020.01.087>

Огнев'юк В. О. Освітологія. *Енциклопедія освіти / НАПН України* ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 687.

Огнев'юк В., Проценко О., Мельниченко О. Міждисциплінарний підхід у професійній підготовці здобувачів вищої освіти в умовах магістратури (на прикладі навчальної дисципліни «Освітологія»). *Освітологічний дискурс*. 2021. № 2(33). С. 1–15. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2021.2.1>

Олексюк О., Теряєва Л., Теряєв В. Особливості організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. *Освітологічний дискурс*. 2023. № 1(40). С. 40–58. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2023.13>

Олініченко К. С., Прядко О. М., Клименко М. С. Маркетингові інструменти просування освітніх послуг за допомогою соціальних мереж. *Маркетинг і цифрові технології*. 2020. № 4(3). С. 34–43.

Павлюченко Ю. М., Савчук Є. Ю. Генезис поняття освітніх послуг як правової категорії. *Правові горизонти*. 2020. Вип. 20(33). С. 7–14. DOI: <http://www.doi.org/10.21272/legalhorizons.2020.i20.p7>

Препотенська М. П. Мультипотенціали в освітньому дискурсі. *Філософія освіти. Philosophy of Education*. 2020. № 26(1). С. 113–130. DOI: <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2020-26-1-6>

Про освіту : Закон України від 04.01.2024 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.01.2024).

Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМ України від 22.08.2018 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 25.01.2024).

Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 25.01.2024).

Проц М. Студентоцентричний підхід у професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи. *Освітологічний дискурс*. 2023. № 2(41). С. 247–260. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2023.2.13>

Ревасевич І. С. Освітологія в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень* : матеріали міжнар. наук. конф. (Херсон, 20.03.2020). Херсон : МЦНД, 2020. С. 71–74.

Сисоєва С. О. Освіта. *Енциклопедія освіти / НАПН України* ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 665–667.

Скиба Ю. SWOT-аналіз як інструмент виявлення науково-педагогічного потенціалу українських університетів. *Освітологічний дискурс*. 2020. № 3(30). С. 86–109. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2020.3.6>

Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки : Розпорядження КМ України від 23.02.2022 № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80> (дата звернення: 25.01.2024).

Толочко С. Едукологія та освітологія: актуальність розвитку наук в умовах реформування освіти в Україні. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2018. Вип. 2. С. 179–191.

Управління закладом освіти : підручник / за ред. В. В. Крижка, О. С. Бондар. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ : БДПУ, 2022. 506 с.

Фарухшина М. Ш. Застосування інструментів педагогічного маркетингу в професійній діяльності педагога нової української школи. *Методист*. 2018. № 6. С. 37–41.

Філософія освіти і науки : навч. посіб. / І. С. Алексейчук та ін. 2-ге вид. перероб. та допов. Слов'янськ : Маторіна Б. І., 2019. 365 с.

Фурман А. Освітологія як синтетична наукова дисципліна: проблема завдань, об'єкта, предмета, методу. *Вітакультурна методологія: антологія. До 25-річчя наукової школи професора А. В. Фурмана* : кол. моногр. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. С. 110–116.

Ціннісні орієнтири сучасної української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/Presentation-Roman-Stesichin.pdf> (дата звернення: 25.01.2024).

Якушина О. С. Поняття та зміст конституційного права на освіту. *Проблеми законності*. 2018. Вип. 140. С. 44–52.

Ящук Т. А. Особливості маркетингу освітніх послуг закладу вищої освіти. *Економіка, управління та адміністрування*. 2019. № 4(90). С. 100–104.

Додаткові

Енциклопедія освіти / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.

Козубовська І. В., Повідайчик О. С. Короткий тлумачний словник психолого-педагогічних термінів. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2021. 41 с.

Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник : навч. посіб. 4-те вид., випр. і допов. Київ : Каравела, 2020. 418 с.

Репозитарій БДПУ: URL: <https://dspace.bdpu.org.ua/home> (дата звернення: 25.01.2024).

Словник термінів і понять сучасної освіти / за заг. ред. Л. М. Михайлової. Сєверодонецьк, 2020. 194 с.

Вивчення курсу допоможе Вам якісно засвоїти основи едукологічних знань, закласти фундамент професійної підготовки. Активна участь у проведенні навчальних занять, своєчасне та якісне виконання запропонованих практичних

завдань, успішне проходження тестування стане запорукою високого оцінювання результатів навчання.